

INTRODUCCIÓ

Aquest és el resultat del segon dels tallers que el Centre d'Estudis ha posat en marxa dedicats a la història de l'associacionisme en els barris de l'Hospitalet. El taller del Gornal ja ha estat publicat i la sèrie continuarà amb Can Serra, la Florida, etc. Després es podrà començar a configurar una història del moviment associatiu local durant els darrers anys del franquisme i els primers de la nova democràcia.

A mesura que el nombre de treballs sobre aquesta realitat social augmenti, serà possible avaluar la seva importància en l'evolució social i política de Catalunya i altres zones urbanes d'Espanya.

Esperem que les nostres petites aportacions contribueixin a omplir un buit que fins ara només ha estat cobert amb petites ressenyes en les obres generals.

Des del mes de juny fins al desembre de 1988 vaig estar documentant-me sobre el barri a l'Arxiu Històric de l'Hospitalet i en el Museu d'Història de l'Hospitalet.

Qualsevol interessat en el tema Bellvitge podrà trobar allà les caixes de documents donades per Ramón Fernández Jurado, la caixa de l'ermita i les publicacions sobre la ciutat on s'hi troben moltes dades sobre el barri. Recomano la consulta de les carpetes de retalls de diari sobre l'Hospitalet només a aquells que tinguin molt d'entusiasme. El volum és considerable.

També va ésser molt important la consulta als arxius personals de Miquel Gironès i Miguel Segovia. Faig constar el meu agraïment a tots dos.

Tanmateix, l'essència dels tallers d'història era relegar a un paper secundari aquestes fonts històriques tradicionals. De fet, aquestes primeres consultes tenien com a objectiu un apropament a la història del barri.

El següent pas va ésser tenir algunes entrevistes amb persones que després participaren en el taller. La tria es va fer arbitràriament, cal reconèixer-ho, però tampoc cap tema fou tractar en profunditat.

L'objectiu era acabar de fer un esquema global de l'evolució de l'associacionisme a Bellvitge i ajudà a omplir algunes llacunes que ens haurien entorpit la tasca de conduir el taller.

Les reunions de coordinació amb les persones que treballàvem en aquesta primera tanda de tallers ens van proveir de la resta de criteris inicials per encarar la realització dels tallers principalment, en quant a la selecció de temes que hi podien ésser tractats.

A partir de documents, premsa i entrevistes, va sorgir una primera llista de persones, la participació de les quals en els tallers era desitjable. Es tractava de persones que s'havien destacat en alguna de les entitats del barri. La selecció era qualitativa, no era un mostrar quantitatiu. Es va establir el contacte amb totes elles, personalment o per telèfon, i se les va convidar, en principi, a l'acte de presentació del projecte, que es va fer a l'Aula de Cultura del barri, el dia 17 de febrer de 1989.

En aquest acte de presentació es va posar en relleu el caràcter obert del taller, ja que hi podia participar lliurement qualsevol veí que cregués que podia fer una aportació a la història de la vida associativa del barri.

Els qui vam participar en l'organització del taller tenim molt tranquil·la la consciència en quant a l'amplitud i pluralitat de la convocatòria per a participar-hi. Més tard, no van venir tots...

El desenvolupament del taller es va fer en vuit sessions que duraven aproximadament una hora i mitja cada una. Això és, almenys el que ha quedat gravat de cada sessió. I aquest era, precisament, el propòsit fonamental de cada sessió, gravar tot allò que els assistents poguessin dir-nos sobre els temes que ens ocuparien.

Per diversos motius el tema «veïnat» és majoritari en aquest recorregut històric. Els associacionismes esportiu, cultural, etc. potser no han estat tractats tan profundament com es mereixerien: és una mancança important. En general, el to antropològic que pot tenir la història oral ha cedit terreny a la història social.

L'objectiu inicial dels tallers és abarcar el tema de l'associacionisme en totes les seves facetes. Més tard, la dinàmica del taller, que respon a la dinàmica del propi barri, segueix uns camins que mai no són prou amples. A Bellvitge, la tendència a una certa parcialitat temàtica va ésser molt clara.

Des del 14 de febrer fins al 28 d'abril de 1989, durant vuit divendres, ens vam reunir a l'Aula de Cultura de Bellvitge per parlar de les entitats del barri des de la seva creació fins a l'any 1980. Crec que cal justificar aquesta data última. En aquell any es dicta la sentència del Tribunal Suprem que sanciona les conquestes del moviment de veïns. L'any anterior hi havien hagut les primeres eleccions municipals i s'havia fundat la nova associació de veïns. Noves realitats que assenyalen l'inici d'una nova etapa, possible objectiu d'un altre estudi.

Les primeres sessions del taller van ésser distintives per la seva conflictivitat. Els esdeveniments de deu o vint anys abans encara podien provocar discussions acalorades. En alguna ocasió es va haver d'aturar la gravació i posar ordre gairebé a crits.

La intensitat amb que es vivien els antics desacords van provocar algunes desercions i l'escassa assistència d'alguns participants, els quals, tot i estant-hi interessats, no podien suportar que «se dijese tal o cual cosa».

Aquest és un possible «contra» dels tallers enfront les entrevistes individuals. Però els «pros» són molt més rellevants. La riquesa de matisos de les vivències sobre un esdeveniment, la fiabilitat de les dades, la contrastació de judicis, etc., tot això pesa molt més en els tallers.

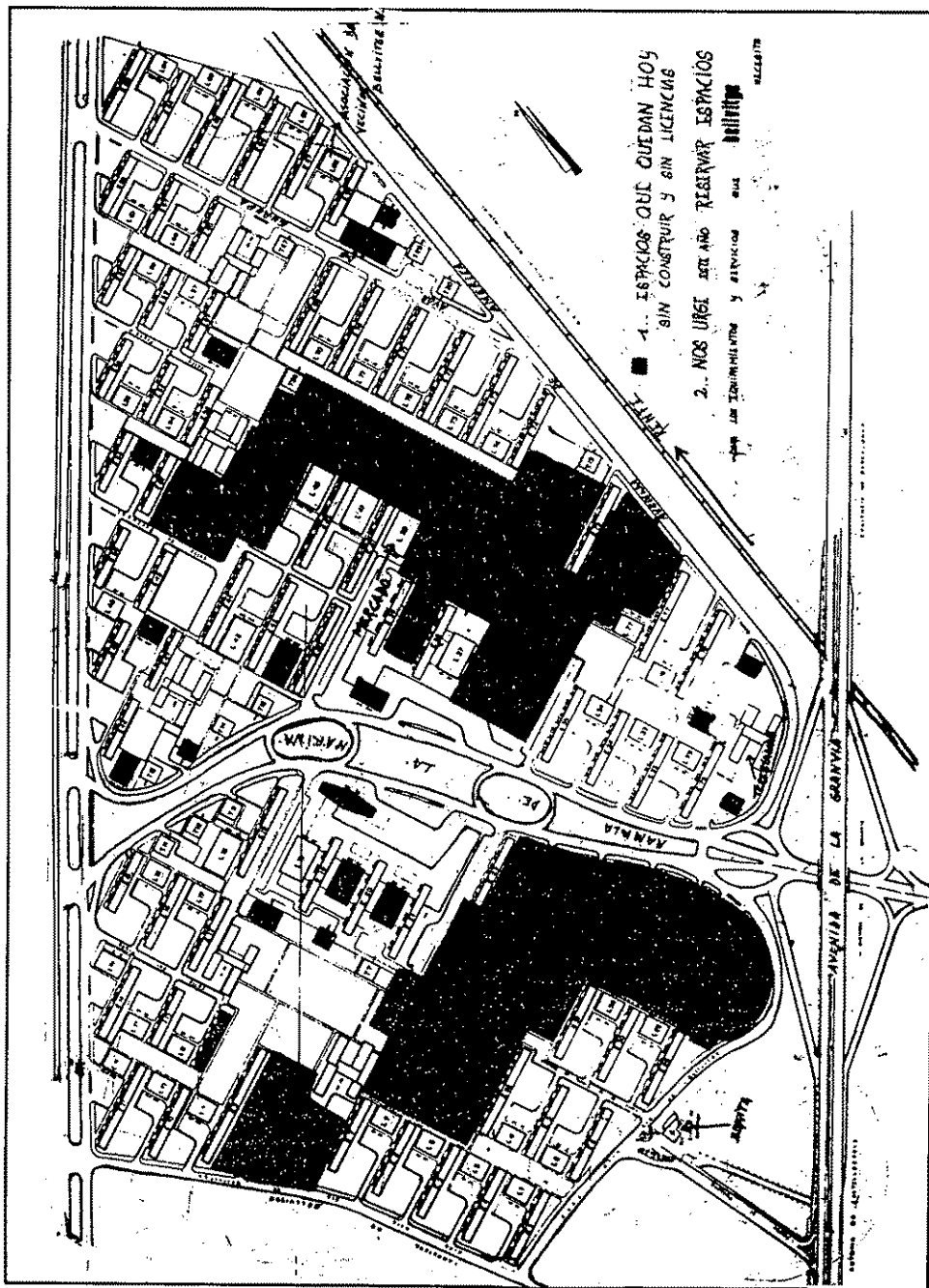
L'evolució pròpia del taller, la presència o l'absència d'unes determinades persones, en un dia determinat, molts factors força imprevisibles des de la coordinació del taller, influeixen en el seu resultat final. Conseqüentment, allò que sempre és evident en qualsevol treball històric, la necessitat de complementar, rebatre o el que es cregui oportú, amb nous estudis, en aquest cas ho és molt més.

I en un barri amb tanta consciència de si mateix com és Bellvitge, seria estrany que la investigació de la seva realitat passada i present no tingués una continuïtat.

Els participants en el taller van ésser:

Angeles Carpintero
Antón Raventós
Antonio Fernandez
Diego Hurtado
Francisco Pareja
Francisco Polonio
Frederic Cusí
Isidro Cespedes
Joaquin Mengual
José Garrido
José Hernandez
José Mª Garcia Vilamala
Juan A. Buj
Juan Garcia
Juan Meroño
Juan Ortega
Juan Pérez
Lluís Camós
Mª Josefa Aigé
Miguel Segovia
Nelly Peydró
Pepa Torralba
Pura Fernandez
Rosa Cruz
Victoriano Sánchez.

Gràcies a ells s'ha pogut fer aquesta reconstrucció de la història associativa del barri, i, en certa mesura, de la història del barri.

Mapa 1.
 BELLVITGE EN EL MOMENT DE LA SUSPENSIÓ DE LICENCIES (1975)
 FONT: AA.VV BELLVITGE NORD. ARXIU MIQUEL GIRONÉS

